

Statisztikai tájékoztató

Zala megye, 2013/3

Tartalom

Összefoglalás	2
Demográfiai helyzet	2
Munkaerőpiac.....	2
Gazdasági szervezetek.....	5
Beruházás	6
Mezőgazdaság.....	7
Ipar.....	7
Építőipar	9
Lakásépítés.....	10
Turizmus	11
Közúti közlekedési balesetek	12

További információk, adatok (linkek)

Elérhetőségek

Összefoglalás

Zala megyében az év első kilenc hónapjában a gazdasági és társadalmi folyamatok egymástól eltérő képet mutattak. Az élveszületések és a halálozások száma az országoshoz hasonlóan egyaránt csökkent, a népességfogyás üteme pedig számottevően lassult. A munkaerőpiaci helyzet az átlagostól eltérően tovább romlott, az alkalmazásban állók száma csökkent a munkanélkülieké pedig jelentősen nőtt. Az önálló vállalkozók állományának gyarapodása révén szeptember végén az egy évvel korábbinál több gazdasági szervezetet regisztráltak. A megyei székhelyű szervezetek a tavaly ilyenkorinál kisebb összegeket fordítottak beruházásokra. A fejlesztések több mint fele három ágazatban realizálódott: a feldolgozóiparban, a mezőgazdaságban és az építőiparban. Az ipar értékesítési lehetőségei bel- és külföldön egyaránt romlottak, így jelentősen csökkent a kibocsátás. Az építőipar teljesítménye ezzel szemben az országosnál is nagyobb mértékben nőtt és a szeptember végi szerződésállomány nagysága is nagyobb az egy évvel korábbinál. Továbbra sem javult a lakáspiaci helyzet, jelentősen csökkent az épített lakások száma és jóval kevesebb új engedélyt adtak ki a hatóságok, ami a kedvezőtlen tendencia folytatódását jelzi. A megye kereskedelmi szálláshelyeit belföldről és külföldről egyaránt többen keresték fel az első kilenc hónapban, a bővülés döntő része az élénkülő orosz forgalomnak köszönhető. A megye közútjain kevesebb közúti közlekedési baleset történt és a kimenetelük is javult az előző év azonos időszakához viszonyítva.

Demográfiai helyzet

2013. első kilenc hónapjában az előzetes adatok alapján Magyarországon 3,0%-kal kevesebb (66 028) gyermek született, és 3,4%-kal kevesebb (94 265) halálozás történt mint az elmúlt év azonos időszakában, így a népességfogyás üteme 4,2%-kal javult.

Zala megyében szintén kedvező változás történt, január-szeptemberben 1551 újszülött jött a világra, és 2839 lakos hunyt el. A népességfogyás 5,9%-kal lassult, amit a születések, illetve a halálozások számában bekövetkezett 2,7%-os és 4,2%-os csökkenés eredményezett.

A házassági kedv 3,9%-kal nőtt a megyében, az egy évvel korábbinál 29-cel több – 777 – pár kötötte össze életét hivatalos keretek között.

Munkaerőpiac

A Központi Statisztikai Hivatal munkaerő felméréseinek adatai szerint a harmadik negyedévben az ország 15–74 éves népességéből 4,4 millió fő volt aktív, akik kilentizedét foglalkoztatták, s így a foglalkoztatottsági ráta 52,3, az aktivitási arány pedig 58,0%-ot tett ki. Zala megyében az említett korú népességéből 133,0 ezer fő tartozott az aktívak közé, s közülük 118,4 ezer főt foglalkoztattak. A foglalkoztatási ráta egy év alatt enyhén emelkedett, így 53,7%-ot tett ki, ami magasabb az országosnál, s a fővárost is magába foglaló megyei sorrendet tekintve a nyolcadik legkedvezőbb értéket jelentette.

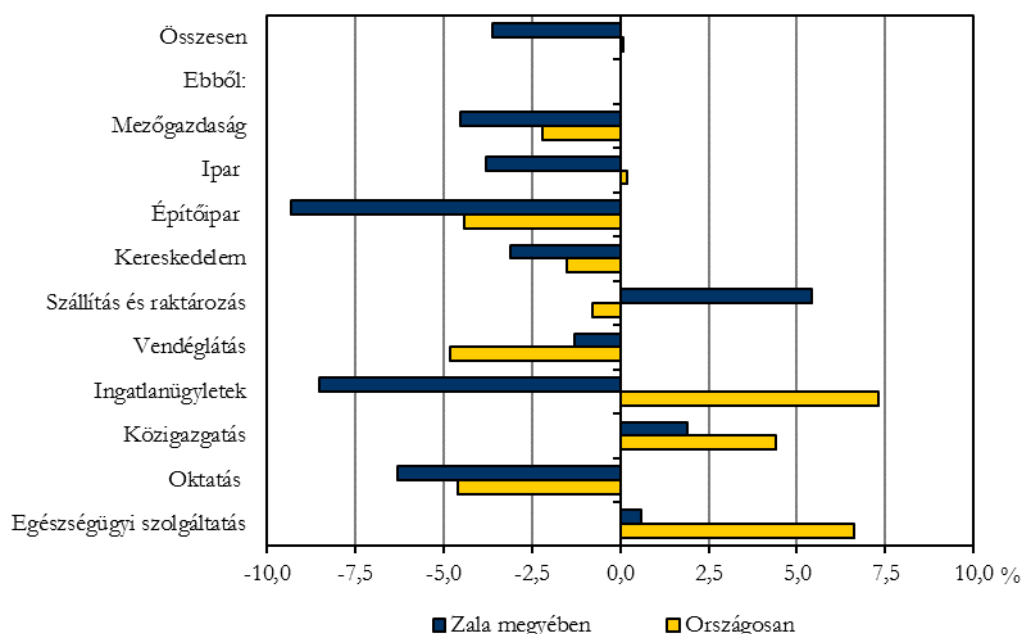
Az intézményi munkaügyi adatgyűjtés alapján az országban 2,7 millióan álltak alkalmazásban a legalább 5 főt foglalkoztató vállalkozásoknál, létszámtól függetlenül a költségvetési és társadalombiztosítási intézményeknél, valamint a megfigyelt nonprofit szervezeteknél, közel ugyanannyian mint tavaly ilyenkor. Zala megyében ugyanekkor az említett területeken 3,6%-kal kisebb létszámot, összesen 57 213 főt foglalkoztattak. Kétharmaduk a versenyszférában dolgozott, számuk egy év alatt 4,7%-kal apadt. A megyei szervezeteknél alkalmazásban állók hattizede a fizikai állományba tartozott, számuk 3,9%-kal, a szellemieké pedig 3,1%-kal volt kevesebb a tavaly ilyenkorinál.

Az egyes nemzetgazdasági ágakat tekintve továbbra is a feldolgozóipar és az egészségügyi szolgáltatás a két legnagyobb foglalkoztató, ahol a létszám negyede, illetve 14%-a dolgozott. A feldolgozóiparon belül a gépipar, valamint az élelmiszeripar alkalmazta a legtöbb embert.

Gazdasági áganként eltérően változott a munkaerő felhasználás. A termelő ágakban a víz- és hulladékgazdálkodás kivételével mindenütt csökkent az alkalmazottak száma, ami a bányászatban volt a legerőteljesebb, mintegy 10%-os. A foglalkoztatottak több mint hattizede a szolgáltatási szektorban talált munkát, melyen belül csupán a szállítás és raktározás területén volt számottevő létszámnövekedés.

1. ábra

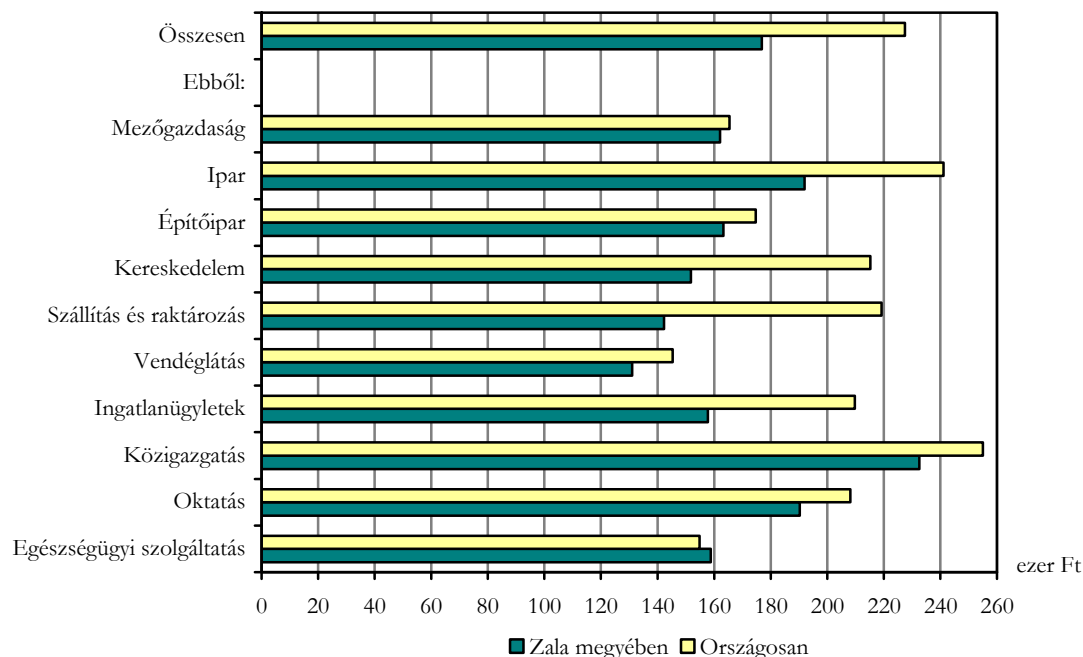
Az alkalmazásban állók számának változása főbb nemzetgazdasági áganként 2012. I-III. negyedévhez viszonyítva

Az első kilenc hónapban a bruttó átlagkereset 176,8 ezer forintot tett ki a megyében, melyen belül a versenyszférában dolgozók 172,2 ezer, a költségvetési szerveknél pedig 187,0 ezer forintot kerestek. Egy év távlatában a bruttó átlagkereset 3,7%-kal nőtt, ami magasabb mint országosan, ennek ellenére a megye lemaradása meghaladta az 50 ezer forintot. Nemzetgazdasági ágakat tekintve a legmagasabb átlagkereset (401,2 ezer forint) továbbra is az energiaipart jellemezte, ezzel szemben a vendéglátásban mindössze 131,1 ezer forint volt.

Az átlagos, családi kedvezmény nélkül számított nettó átlagkereset 115,8 ezer forintot tett ki, mely 4,4%-os növekedése ellenére az országos átlagnak mindössze 78%-a. A legrosszabbul (vendéglátás) és a legjobban (energiaipar) fizető nemzetgazdasági ágak között több mint háromszoros a különbség. A megyében a szellemi dolgozók átlagosan 151,1 ezer, a fizikaiak pedig 91,1 ezer forintot vihettek haza havonta.

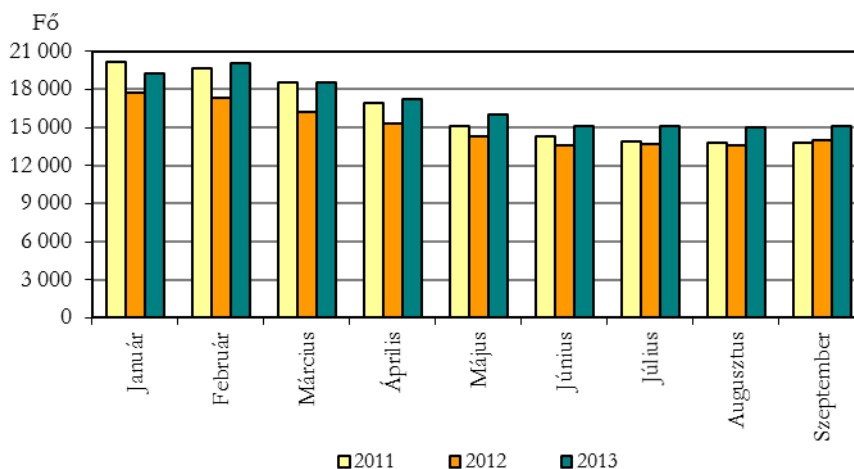
Havi bruttó átlagkereset, 2013. I–III. negyedév

A pénzbeli és természetbeni juttatásokat is figyelembe véve az átlagos havi munkajövedelem egy év távlatában 3,8%-kal növekedett, s így elérte a 188 ezer forintot. Az egyéb munkajövedelem aránya átlagosan 5,9% volt, ami a szekunder szektorban a bányászatban, a szolgáltatások közül pedig a szállítás és raktározásban a legmagasabb.

A Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat adatai szerint egy év alatt 43 ezer fővel (8,1%) csökkent az álláskeresők száma az országban, szeptember végén 484 ezer főt tartottak nyilván. Zalában ezzel szemben kedvezőtlenül alakult a folyamat, 8,3%-kal nőtt a munkanélküliség, az időszak végén 15 100 főt regisztráltak. E növekedés mögött alapvetően egy elektronikai termékeket gyártó gazdálkodó szervezet nagyarányú létszámcsökkentése, egyes szezonális munkák, valamint a közfoglalkoztatási programok egy részének befejeződése áll.

Az álláskeresők számának alakulása Zala megyében

Az álláskeresők közel fele-fele arányban kerültek ki a nők és férfiak közül, utóbbiak száma az átlagosnál nagyobb mértékben (13%) növekedett.

Negatív tendencia tapasztalható a pályakezdők, valamint a 25 év alatt elhelyezkedni kívánók körében is. Az álláskeresők 12%-a volt pályakezdő, számuk 18%-kal, arányuk pedig egy százalékponttal emelkedett egy év alatt. Közülük minden második legalább érettségizett, és 153 fő diplomával keres munkát. A 25 év alattiak száma 6,3%-kal növekedett a megyében, miközben országosan 8,2%-os javulás volt jellemző.

Az álláskeresők közül 453 fő megváltozott munkaképességű, számuk mintegy ötödével lett kevesebb. Közülük minden második személy legfeljebb 8 általános, vagy annál alacsonyabb iskolai végzettséggel rendelkezett, illetve négytizedük legalább 55 éves volt.

A munkát kereső ellátottak háromtizede szociális ellátásban, közel egytizede álláskeresési járadékban, 696 fő pedig nyugdíj előtti álláskeresési segélyben részesült.

Szeptember végén 1852 bejelentett betöltetlen álláshely volt a megyében, ami közel másfélszerese a tavalyinak. Egy álláshelyre átlagosan 8 munkanélküli jutott, hárommal kevesebb mint országosan.

A nyilvántartott álláskeresők gazdaságilag aktív népességhez viszonyított aránya 11,4% volt az időszak végén, amely az előző évhez képest romlott, s így már kedvezőtlenebb az országosnál. A munkanélküliségi ráta a Letenyi és a Nagykanizsai térségben az átlagosnál jóval magasabb, 15,2, illetve 13,0%. A Lenti kirendeltség vonzáskörzetében emelkedett legnagyobb mértékben (24%) az álláskeresők száma, de az aktív népességhez viszonyított arányuk a Keszthelyi után továbbra is itt a legalacsonyabb, 10,3%.

Gazdasági szervezetek

Szeptember végén 53 508 gazdasági szervezetet regisztráltak Zala megyei székhellyel, alig többet mint 2012 azonos időpontjában (országosan 1,3%-os volt a bővülés). A vállalkozások állománya megközelítette a 49 ezret, 76%-uk önálló vállalkozóként, a többi pedig társas formában volt bejegyezve. A szervezetszám növekedésének következtében emelkedett a vállalkozássűrűség. Az időszak végén a megyében ezer lakosra 174 vállalkozás jutott, ami négyvel magasabb az országosnál.

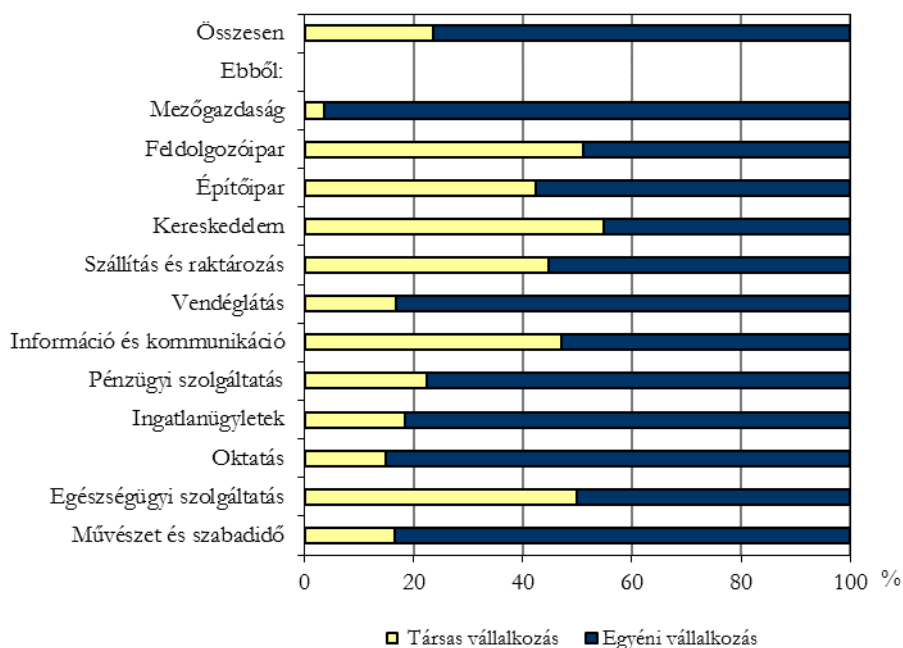
A társas vállalkozások közül továbbra is a kft-k alapítása a legnépszerűbb, számuk egy év alatt 1,2%-kal növekedett, ennek ellenére közel kétharmados arányuk kisebb az országosnál. Az időszak végén 3,5 ezer betéti társaság és 113 részvénytársaság volt a megyében.

A társas vállalkozások létszám-kategóriánkénti összetétele alig változott, vagyis 93%-uk továbbra is legfeljebb 9 főt foglalkoztató ún. mikrovállalkozások közé tartozott. A 10–49 fős társas vállalkozások száma 5,9%-kal fogyott, így arányuk 5,8%-ra csökkent. Mindössze 23 olyan vállalkozás volt a megyében, ahol a dolgozók létszáma elérte a 250 főt.

Főtevékenységük alapján a 11 581 társas vállalkozás több mint háromnegyede valamely szolgáltatási ágban volt bejegyezve, ezen belül közel háromtizedük a kereskedelem, gépjárműjavításban. A szakmai, tudományos, műszaki tevékenység szolgáltatáson belüli súlya 18%-ot tett ki, míg a többi terület részaránya 2,2 és 11% között szóródott. A termelő szektorban 2772 társas vállalkozást regisztráltak, közel négytizedüket a feldolgozóiparban.

A regisztrált önálló vállalkozók száma az átlagosnál nagyobb mértékben (0,8%) gyarapodott, s szeptember végén 37 336 volt a megyében. Legnagyobb hányaduk (46%) mellékfoglalkozásúként, 32%-uk főfoglalkozásúként, a többi pedig nyugdíj mellett végezte tevékenységét. Az őstermelők kötelező adószámkiváltásának következtében az önálló vállalkozók négytizede a mezőgazdaságban volt bejegyezve. Jelentős súllyal bír még az ingatlanügyletek, valamint a vendéglátás gazdasági ág is, ahol főtevékenységük alapján egyaránt 12%-uk tevékenykedett. Mindössze 62 olyan önálló vállalkozót tartottak nyilván, aki legalább 10 főt foglalkoztatott.

A regisztrált vállalkozások számának megoszlása gazdálkodási forma szerint, 2013. szeptember 30.

Szeptember végén 3923 nonprofit szervezet volt a megyében, ugyanannyi mint tavaly ilyenkor. Négytizedük érdekképviselőt látott el, közel harmaduk az ingatlanügyletek gazdasági ágban, 18%-uk a művészet és szabadidő területén tevékenykedett, míg a többi ágazat súlya elenyésző.

Beruházás

2013. első három negyedévében országosan 14%-kal nőtt a beruházások értéke, ezzel szemben Zalában 1,6%-os csökkenés adódott. Elsősorban a feldolgozóipar járult hozzá az országos növekedéshez, de kiemelkedő bővülés jellemezte a víz- és hulladékgazdálkodás területét is. Hat megye kivételével mindenütt számottevő emelkedés realizálódott. Kiemelkedő, 1,7-szeres növekedés Komárom-Esztergomban és Szabolcs-Szatmár-Beregben történt, míg a legnagyobb, közel háromtizedes visszaesés Vas megyét jellemezte az előző évi magas bázis miatt.

Az év első kilenc hónapjában a Zala megyei székhelyű szervezetek 24,5 milliárd forintot fordítottak beruházásokra, ami az országos befektetések változatlanul alig több mint egy százalékát adta. Egy lakosra 86,9 ezer forint teljesítményérték jutott, ami az átlagos mindössze 37%-át tette ki, így Zala csupán Nógrád megyét megelőzve az utolsó előtti helyet foglalta el a területi rangsorban.

A beruházások fele épületek és egyéb építmények építését, 47%-a pedig belföldi és import gép, valamint járművek beszerzését szolgálta. Az előbbiekre folyóáron 8,1%-kal kevesebbet, utóbbiakra 5,9%-kal többet fordítottak. Közülük a belföldi gépek, berendezések beszerzésére szánt összegek növekedése volt a legnagyobb, 15%-kal túlta felül az egy évvel korábbit. A bővülés ellenére összességében keveset, 751 millió forintot fordítottak elsősorban tenyésztés- és igásállatok beszerzésére, valamint föld vásárlására, ültetvények és erdők telepítésére.

A gazdasági ágak közül a beruházások legnagyobb hányada (32%) továbbra is az iparban realizálódott, annak ellenére, hogy a csökkenés az átlagot jóval meghaladó, több mint egyötödös volt. Ezen belül a több mint kétharmadot kitevő feldolgozóipar visszaesése mérsékeltebb, 15%-ot tett ki. Az iparban, illetve a feldolgozóiparban is az investíciók döntően belföldi és import gépek, berendezések beszerzésére irányultak. A mezőgazdasági szervezetek által megvalósított

beruházások 1,4-szeresükre nőttek, ezen belül a növénytermesztési és állattenyésztési célú fejlesztések összege másfélszer volt magasabb az előző év azonos időszakánál. Az építőipari beruházások 5,8-szeresükre bővültek, melyben a Nagykanizsai Regionális Szennyvíztisztítás projekt keretében átadott szennyvíztelep pénzügyi finanszírozása volt a meghatározó. A szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás nemzetgazdasági ágban 2,5-szer nagyobb összeget fordítottak fejlesztésekre, ezen belül a szálláshely alágazatban az épületek és egyéb építmények építése 5,3-szer több forrás jutott a tavaly ilyenkorinál. A nagykanizsai kórház sürgősségi osztályának átadása, valamint a hévízi gyógyfürdő bővítése kedvezően befolyásolta az egészségügyben megvalósult fejlesztések nagyságát, melyek összege 1,4-szeresére nőtt. A legnagyobb visszaesés viszont az oktatást jellemezte, ahol az előző évnek alig több mint negyede került fejlesztési célokra. A nagyobb súlyú szállítás és raktározás területén pedig negyedével csökkent a beruházások összege, de a művészet és szabadidő ágazatba, valamint a közigazgatásba is jóval kevesebb forrás jutott.

Mezőgazdaság

A 2013. június eleji mezőgazdasági összeírás adatai szerint összességében kedvezően változott a megye állatállománya az egy évvel korábbihoz képest. Az állattenyésztés helyzetét nagyban befolyásolta a mezőgazdaság termelői árainak alakulása, mely az első három negyedévben 4,6%-kal volt magasabb az előző év azonos időszakánál. Ez a folyó termelőfelhasználás 5,1, és a mezőgazdasági beruházások 1,6%-os árszínvonalnövekedéséből tevődött össze. A legnagyobb mértékben (13,5%-kal) a takarmányok drágultak, a növényvédő szerek 4,0, az állatgyógyászati készítmények árai pedig 5,4%-kal emelkedtek. A műtrágyák, valamint a mezőgazdasági felhasználású energia árai viszont csökkentek. Az agrárrolló 2013. január–szeptemberben 95,6%-os volt, vagyis a mezőgazdasági ráfordítási árak nagyobb mértékben nőttek, mint a termelői árak.

Az országgal összehasonlítva nőtt a szarvasmarha-tartás jelentősége a megyében. Június 1-jén 23 ezer állatot istállóztak Zalában, 9,5%-kal többet, mint egy évvel korábban. Kedvező, hogy a tejtermelést és az utánpótlást biztosító tehénállomány 13%-kal 9 ezerre nőtt.

A sertésállomány ugyanakkor tovább fogyott, 54 ezres számuk 3,6%-kal volt kisebb, mint egy évvel korábban. A felvétel időpontjában 3 ezer anyakoca biztosította az utánpótlást, számuk a tavalyihoz hasonlóan alakult. Országosan az állomány nagysága már nem érte el a 2,9 millió darabot, s az anyakocáké is 194 ezerre csökkent.

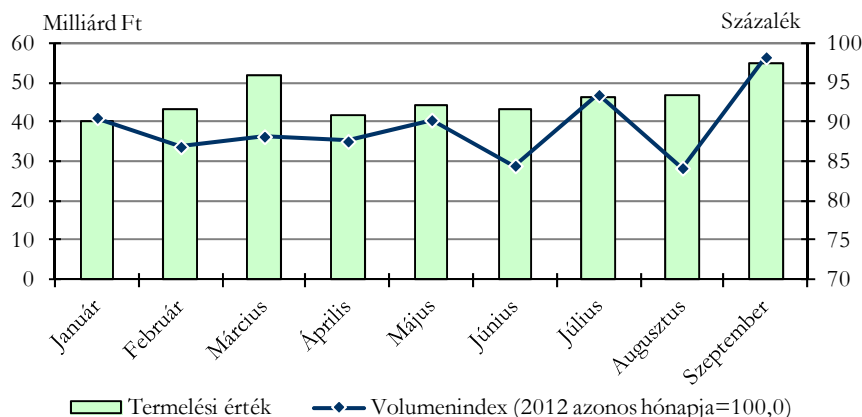
2013. június 1-jén 13 ezer juhot tartottak a megyében, melyből 9 ezer anyajuh volt. Mindkét létszám megegyezett az egy évvel korábbival. Országosan azonban mind a juhok, mind az anyajuhok száma csökkenést jelez, 1,2 millióra, illetve 810 ezerre fogyott.

Az összeírás időpontjában a megyében 1,4 millió tyúkot neveltek, s az állomány több mint tizedével nőtt egy év alatt. Jelentősen, 1,6-szeresére nőtt a tojók száma, így már a szárnyasok mintegy harmadát tojástermelés céljából tartották. Országosan viszont csökkent az állomány, ezen belül a tojók száma viszont közel tizedével emelkedett.

Ipar

Az első kilenc hónapban a legalább öt főt foglalkoztató ipari vállalkozások termelési értéke országosan 17 563 milliárd forintot tett ki, ami lényegében stagnálást jelez az előző év azonos időszakával összehasonlítva. A Zalai teljesítmény ugyanekkor 12%-kal csökkent, így a megye országos produktumból való részesedése 2,4%-ra mérséklődött. A kibocsátás visszaesése a főváros és a megyék között a legnagyobb mértékű volt, melyet egy elektronikai termékeket gyártó szervezet termelési kapacitásának leépítése is jelentősen befolyásolt.

Az ipari termelés volumene és változása, 2013^{a)}

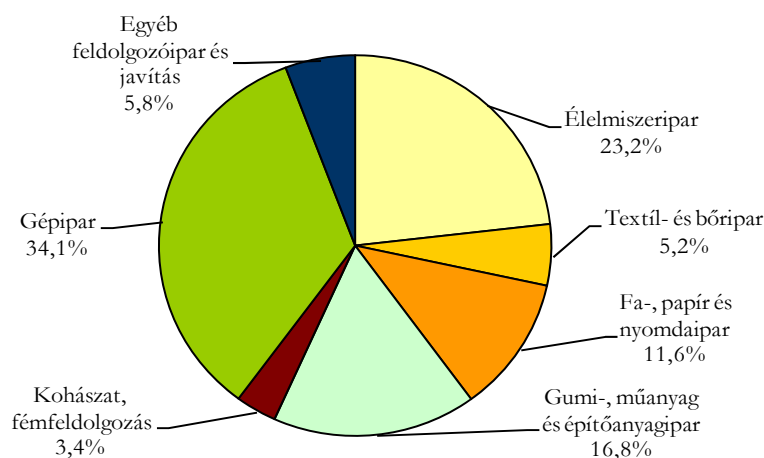
a) A 4 főnél többet foglalkoztató szervezetek telephely szerinti adatai.

Egy lakosra átlagosan másfél millió forint termelési érték jutott, mellyel Zala területi összehasonlításban a középmezőnybe sorolódott. A mutató értéke tizedével kevesebb mint tavaly ilyenkor, így közel ötödével alacsonyabb az országosnál.

A megye ipari termelésének háromtizedét a zalai székhellyel bejegyzett, legalább 50 főt foglalkoztató szervezetek állították elő. 128,7 milliárd forintos termelési értékük összehasonlító áron tizedével kevesebb az előző évinél. A legnagyobb kibocsátó 111,5 milliárd forinttal a feldolgozóipar, ahol a teljesítménycsökkenés az átlagosnál kisebb mértékű (7,5%) volt. Az ágazat termeléséből a gépipar több mint egyharmaddal részesedett, teljesítményének volumene egy év alatt közel harmadával bővült, melynek háttérében ágazati besorolás változása áll. Erre vezethető vissza, hogy a gép, gépi berendezések gyártása termelése 43%-kal nőtt, miközben a gumi-, műanyag, és építőanyagiparé több mint ötödével csökkent. A textil- és bőripar drasztikus visszaesését az exportkereslet jelentős csökkenése okozta.

A feldolgozóipar második legnagyobb (23%) kibocsátású ágazatcsoportja az élelmiszeripar, ahol a termelés (alapvetően a pékáruk, tésztafélék termelésnövekedésének következtében) 2,4%-kal emelkedett.

A feldolgozóipar termelésének megoszlása Zala megyében 2013. I–III. negyedév

A megyei székhelyű, 49 főnél nagyobb létszámot foglalkoztató ipari vállalkozások szeptember végéig 127,8 milliárd forint árbevételt realizáltak, összehasonlításon számolva tizedével kevesebbet mint 2012 azonos időszakában. A termékek fele-fele arányban kerültek exportra és belföldi piacokra. Előbbi viszonylatban az értékesítés 16%-kal, utóbbiban 4,5%-kal csökkent. Az összes bevétel 86%-át a feldolgozóipar realizálta, az ide befolyt összeg 8,1%-kal maradt el az előző évitől. Termékeinek 53%-át külföldön értékesítették, ami az átlagosnál erőteljesebb csökkenést mutatott, így ezt a belföldi eladás – a gépipar kétszeres bevételnövekedésének köszönhető – 2,7%-os emelkedése nem tudta ellensúlyozni.

A termelésnél kisebb mértékben, 5,1%-kal csökkent az alkalmazottak száma, ami a termelékenység romlását eredményezte. Az első három negyedévben a 49 fő feletti szervezetek összesen 10,9 ezer főt foglalkoztattak. Egy munkavállaló átlagosan 11,8 millió forint termelési értéket állított elő, 5,5%-kal kevesebbet mint tavaly ilyenkor. Szeptember végéig a feldolgozóipari ágazatok nagyobb részénél visszaesett a termelékenység. A mutató értéke legmagasabb (16,1 millió forint) az élelmiszeriparban, legalacsonyabb (4,2 millió) pedig a számottevő növekedés ellenére a járműgyártásban volt.

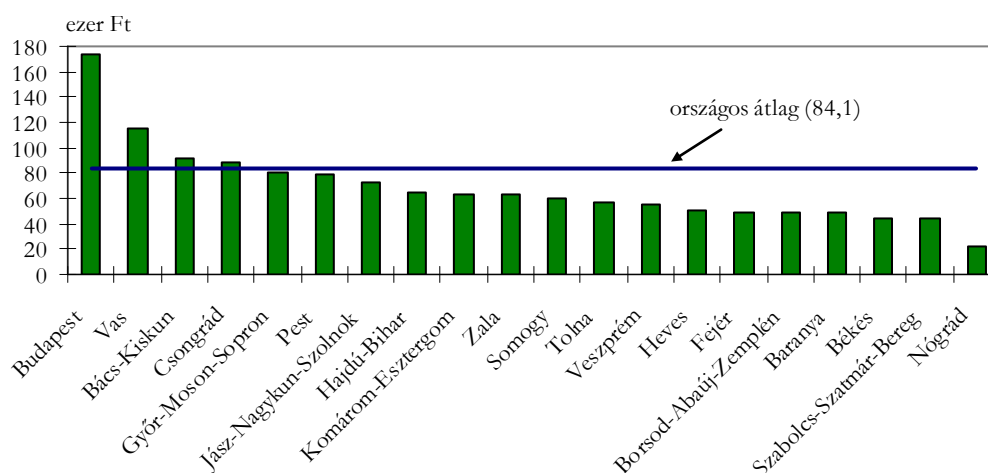
Az év első kilenc hónapjában a megyei székhelyű ipari vállalkozásoknál alkalmazásban állók havi bruttó átlagkeresete 3,6%-kal emelkedett és 204,2 ezer forintot tett ki, ami 59,1 ezer forinttal kevesebb mint országosan. A feldolgozóipar ágazatai közül a fizikai dolgozók a gumi-, műanyag- és építőanyag iparban keresték a legtöbbet, ami 16%-kal magasabb az iparban jellemzőnél. Legalacsonyabb bruttó fizetés fizikaiak esetében a villamos berendezés gyártásában, szellemieknél pedig a textil- és bőriparban adódott. Mindkét csoport fizetése az átlag alig több mint felét érte el.

Építőipar

2013. első kilenc hónapjában országosan a legalább öt főt foglalkoztató építőipari vállalkozások teljesítménye 7,7%-kal emelkedett. A főváros kivételével valamennyi megyében nőtt az építőipari termelés, a legnagyobb mértékben – közel másfélszeresére – Komárom-Esztergomban. További hat megyében 25% feletti bővülést mértek, míg Győr-Moson-Sopronban, Tolnában és Nógrádban mindössze 4,1–5,6%-os volt a növekedés.

7. ábra

Egy lakosra jutó építőipari termelési érték, 2013. I-III. negyedév

Egy lakosra átlagosan 84,1 ezer forint termelési érték jutott. A zalai mutató 63,0 ezer forintot tett ki, ami az országostól 21,1 ezer forinttal maradt el, s ezzel a főváros és a megyék rangsorában a középmezőnybe sorolódott.

A legalább öt főt foglalkoztató zalai székhelyű építőipari vállalkozások 17,8 milliárd forintos termelése összehasonlítva áron 16%-kal múlta felül az előző év azonos időszakát. Az épületek építése, valamint az egyéb épületek építése főcsoport fele-fele arányban részesedett a teljesítésből.

Az építőipari alágazatok közül az egyéb építmények építésének súlya a legnagyobb, a teljesítmény 42%-át adta. Termelésének volumene 8,0%-kal haladta meg az egy évvel korábbit. Ezen belül a legnagyobb súlyú közműépítések körében 17%-os volt ugyan a növekedés, de az út, vasút építése alágazatban több mint háromtizedes visszaesés mérhető. Az építőipari munkák között 31%-os részarányt képviselő épületek építésének produktuma ezzel szemben több mint háromtizeddel, a 26%-os súlyú speciális szaképítéseké 15%-kal nőtt. Az utóbbi ágazatban valamennyi területen bővülés következett be, a bontás, építési terület előkészítésében közel másfélszeres, míg a többi alágazatban mérsékeltebb növekedés történt.

Szervezetméret alapján különbözőképpen változott a teljesítmény. Az építőipari feladatok közel felére a 10–49 főt foglalkoztató kisvállalkozások nyertek megbízást, teljesítményük valamennyi alágazatban bővült, különösen az épületek építésénél, ahol kétszeres növekedést értek el. Az építőipari munkák 37%-át a legalább 50 főt foglalkoztató vállalkozások végezték el, termelésük nem érte el az egy évvel korábbi szintet. Különösen az épületek építése esett vissza, több mint egytizeddel, de az egyéb építmények építését is stagnálás jellemezte. A tíz főnél kisebb létszámú mikrovállalkozások teljesítménye ugyanakkor az átlagosnál mérsékeltebben ugyan, de tizedével bővült.

Az első három negyedévben a zalai építőipari szervezetek 27,3 milliárd forint értékben kötöttek új szerződéseket, 55%-át épületek építésére, a többit egyéb építményekre. A szeptember végi szerződésállomány nagysága (11,7 milliárd forint) mindössze 3,3%-kal múlta felül az egy évvel korábbit. Az épületek építése esetében több mint egytizedes növekedés, az egyéb építményeknél viszont egynegyedes a visszaesés az előző év azonos időszakához képest.

Lakásépítés

A kedvezőtlen lakásépítési tendencia ez évben is folytatódott, összesen 4077 lakást adtak át az országban, az alacsony értéket mutató előző évnek alig több mint hattizedét. Továbbra sem jelez javulást, hogy a kiadott lakásépítési engedélyek száma (5327) az előző év azonos időszakának alig több mint kétharmadát tette ki.

Zala megyében szeptember végéig mindössze 76 új lakásra adtak ki használatbavételi engedélyt a hatóságok, amely kevesebb mint kétharmada az előző év első három negyedévének. A községekben az átlagosnál nagyobb mértékű volt a csökkenés. A városokban 45 új lakást vettek használatba, melyek több mint fele a megyeszékhelyen készült el. Az építetők körben továbbra is a természetes személyek szerepe a meghatározó, értékesítés céljából 25-öt építettek.

Az előző évhez viszonyítva a népességarányos mutató alapján a megye helyzete kissé javult, tízezer lakosra 2,7 lakásépítés jutott, az országos kétharmada. Ez a megyék, valamint a főváros csökkenő sorrendjében a tizenegyedik helyhez elegendő, ami a tavaly ilyenkorinál hárommal kedvezőbb.

Az építési cél, valamint az építetők kör változásával összefüggésben a szobaszám szerinti összetétel is módosult. A lakások közel fele legalább négy szobával készült, miközben 118 m²-re csökkent az átlagos alapterület, ami ennek ellenére 16 m²-rel meghaladja az országos átlagot.

Az újonnan átadott otthonok közüzemi vízhálózattal való ellátottsága teljes körű, s egy kivétellel mindegyikük be van kapcsolva a közcsatorna hálózatba.

A kiadott építési engedélyek számának alakulása a lakásépítések további csökkenését, stagnálását vetíti előre. Kilenc hónap alatt 120 építési engedélyt adtak ki a hatóságok a megyében, ami a tavaly ilyenkorinak mindössze háromnegyede.

Szeptember végéig 12 lakás szűnt meg Zalában, átlagos alapterületük 77 m² volt. A lakásépítések és megszűnések eredményeként száz épített lakásra 16 megszűnés jutott, kettővel több mint országosan.

Turizmus

Szeptember végéig az ország kereskedelmi szálláshelyein 6,9 millió vendég 18,2 millió éjszakára foglalt szállást, ami 2012 azonos időszakához viszonyítva 5,3, illetve 4,4%-os növekedésnek felel meg. Zala megyében az országosnál kisebb mértékű élénkülés történt. Az első kilenc hónapban 419,1 ezer vendég látogatott ide, 11 ezerrel (2,7%) több mint tavaly ilyenkor, így a régióban szállást foglalók közel négytizede Zalát választotta úti célul. Mind a belföldi, mind a külföldi turisták száma nőtt, előbbieké 1,7%-kal, utóbbiaké erőteljesebben, 4,7%-kal. A határon túlról érkezők héttizede az Európai Unió területéről látogatott a megyébe, a legtöbbször német és osztrák volt. A Sármelléki reptér újraindításának köszönhetően folyamatosan növekszik az Oroszországból megyénkbe irányuló turistaforgalom. Szeptember végéig több mint 20 ezren érkeztek e relációból, 1,4-szer többen mint tavaly ilyenkor. Európán kívüli országból közel 12 ezren választották úti célul a megyét, legtöbbször (85%) az ázsiai kontinensről érkezett.

Mind a belföldiek, mind a külföldiek körében a szállodák a legnépszerűbbek, a vendégek döntő része (81%) továbbra is náluk szállt meg, ennek ellenére forgalmuk elmaradt az előző év azonos időszakától. Az egészségügyi szolgáltatások széles palettáját nyújtó, a gyógy- és termálvizek adta lehetőségek kihasználására épülő gyógyszállodák szeptember végéig 101,5 ezer vendéget fogadtak.

A panziók és az egyéb szálláshelyek (üdülőház, kemping, stb.) népszerűsége kissé növekedett, a vendégek közül minden ötödik vette igénybe szolgáltatásaikat.

A turisták összesen 1,7 millió éjszakát töltöttek a megye kereskedelmi szálláshelyein, ami 4,5%-kal több, mint tavaly ilyenkor. Ezen belül a határon túlról érkezők körében 7,7%-os, a magyarok esetében pedig 1,7%-os volt a növekedés. Az átlagos tartózkodási idő 4,0 éjszakára (1,8%-kal) emelkedett, ami több mint másfélszerese az országosnak. Továbbra is a külföldiek maradtak huzamosabb ideig (5,5 éjszaka) szállásukon, míg a belföldiek átlagosan 3,2 éjszakára vették igénybe a szolgáltatásokat.

Az élénkülő vendégforgalom a kapacitás-lekötés növekedését eredményezte. Az első kilenc hónapban a kereskedelmi szálláshelyek átlagosan 27%-os férőhely-kihasználtsággal üzemeltek, ami megegyezik az országossal. A magasabb komfortfokozatú szálláshelyek az átlagnál jóval kedvezőbb lekötöttséget értek el, a szállodák 39, ezen belül a gyógyszállodák 56%-os foglaltsággal üzemeltek. Ezzel szemben az alacsonyabb kategóriájú szálláshelyek férőhely-kihasználtsága 8–24% között alakult.

Zala megye kereskedelmi szálláshelyeinek forgalmát alapvetően a Balaton-part, illetve a gyógyfürdőjéről ismert Hévíz és Zalakaros határozza meg. Hévízen – a Sármelléki reptér újraindításának köszönhetően – a külföldi, míg Zalakaroson a belföldi vendégforgalom növekedett. Egy év távlatában a határon túlról Hévízre érkezők száma 4,0%-kal gyarapodott, ami alapvetően az orosz turisták kimagasló, 1,4-szeres növekedésének az eredménye. (Hévízre közel ugyanannyi vendég érkezett Oroszországból, mint Németországból. A vendégéjszakák száma alapján pedig e városban realizálódott az országos orosz forgalom közel harmada.) Szeptember végéig a vendégek 57%-a e két településen foglalt szállást, s a vendégéjszakák kétharmadát is itt regisztrálták.

A megye kereskedelmi szálláshelyeinek bruttó árbevétele meghaladta a 22 milliárd forintot, amely folyó áron számolva több mint tizedével magasabb az előző év január-szeptemberinél. A bevétel közel fele, 10,4 milliárd forint szállásdíjból képződött, ami az átlagnál alacsonyabb mértékben növekedett. A belföldi turizmust a korábbi években élénkítő üdülési csekket felváltó SZÉP kártyát elfogadó helyek száma folyamatosan bővül, így 2013 szeptemberben 135 zalai

szálláshelyen volt lehetőség e fizetőeszközt felhasználni. Beváltott értéke meghaladta a másfél milliárd forintot, így a belföldi bruttó szállásdíjbevételekből való részesedése egyharmados, ami 5,7 százalékponttal magasabb az országosnál.

Közúti közlekedési balesetek

2013 első kilenc hónapjában 11 557 személyi sérüléssel járó baleset történt az ország közútjain, 0,3%-kal kevesebb, mint az előző év azonos időszakában. Közülük 394 halálos kimenetelű volt, kétharmaduk könnyű, a többi pedig súlyos sérüléssel végződött.

Zalában a baleseti statisztika az országosnál is kedvezőbben alakult. Az I–III. negyedévben összesen 342 közúti közlekedési baleset következett be, 17%-kal kevesebb, mint egy évvel korábban. Kimenetelük is javult, hiszen az előző évi 14-gyel szemben 10 közúti tragédia történt. A súlyos sérülést eredményezők száma is jelentős mértékben, 22%-kal esett vissza, míg országosan 3,4%-os növekedést regisztráltak. Könnyű sérüléssel járó balesetből a tavaly ilyenkorinál 13%-kal kevesebb következett be. A szigorítások illetve a gyakoribb ellenőrzések hatására az alkoholos befolyásoltság által okozott közúti tragédiák száma jelentősen csökkent. Szeptember végéig az esetek 11%-át idézte elő ittas személy, míg 2012 azonos időszakában ez az arány még 17%-ot tett ki.

A balesetek 93%-át a járművezetők okozták, körükben továbbra is a sebesség nem megfelelő alkalmazása volt a leggyakoribb (42%) előidéző ok. Emellett az elsőbbség meg nem adása, valamint a szabálytalan irányváltás, haladás és kanyarodási szabályok megsértése eredményezte a legtöbb balesetet. Gyalogosok hibájából az előző évi 11-gyel szemben 12 eset történt.

Január–szeptemberben 419 személy sérült meg a megye közútjain, az előző évinél 19%-kal kevesebb, miközben országosan 2,5%-os növekedést regisztráltak. 2012 első kilenc hónapjával megegyezően, 15-en veszítették életüket balesetben, azonban a súlyosan és könnyebben sérültek száma – 9 illetve 20%-kal – csökkent. Zala megyében száz balesetben átlagosan 123-an sérültek meg, illetve hunytak el, 3-mal kevesebben mint tavaly ilyenkor, s ez az érték az országos átlag alatt maradt 9-cel.

További információk, adatok (linkek):

[Táblázatok](#)

[stADAT-táblák](#)

[Módszertan](#)

Elérhetőségek:

Felelős szerkesztő: Nyitrai József főosztályvezető
További információ: Szekeres Jánosné
Telefon: (+36-1) 487-4410, janosne.szekeres@ksh.hu

info.zalagegerszeg@ksh.hu, telefon: (+36-92) 313-780